

Пономаренко Яна Сергіївна,

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри соціології та психології факультету № 6,

Харківський національний університет внутрішніх справ

ORCID ID: 0000-0002-3374-3930

GOOGLE-FORMS ЯК МЕТОД ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПРАКТИЦІ ПОЛІЦІЮВАННЯ

Психологічна наука має багатолітню свою історію, яка базується на пошуку найбільш ефективних стратегій для диференціації поведінки, психічних процесів, ставлень, емоцій, внутрішніх станів та інших психологічних конструктів. Актуальність українського сьогодення доволі непередбачувана та мінлива. Значна кількість науковців стикнулися з проблемою проведення психологічних досліджень, що вимагає пошуку валідних й надійних методів у їх проведенні. Наукова спільнота поступово переходить до веб-досліджень, що вимагають своєрідного підходу та прискіпливої уваги до подібного виду наукових досліджень.

Інтернет-дослідження почалися майже відразу після винаходу Інтернету в 1960-х роках, веб-дослідження в психології розпочалися лише з середини 1990-х років, коли у 1991 році Т. Berners-Lee в Женеві винайшов всесвітню мережу. Дослідникам стали доступними веб-браузери, і згодом протокол «http» був змінений функціями форм. Форми дозволяли користувачеві веб-браузера надсилати відповіді на запропоновані параметри. В психологічній науці веб-технології вже активно використовуватися при вивченні особливостей поведінки людини, її психічного здоров'я, мотивації, цінностей тощо. З появою нових технологій історія веб-досліджень у психології продовжується в тому ж ключі, але виходить на нові межі. По суті, всі традиційні методи дослідження поведінки так чи інакше були перенесені в цифрові дослідження. Однак, природно, деякі методи передаються легше, ніж інші, що може змінюватися з часом зі зміною технології [3].

Методологія веб-опитування в цілому – це економічно ефективний і науково обґрунтований спосіб збору даних у психологічних науках, який широко доступний через онлайн-платформи. Сам процес створення та проведення онлайн-опитування, на перший погляд, може здатися простим, проте в рамках побудови опитування є області, які потребують прискіпливої уваги з боку науковців. Одними з таких особливостей є адаптація опитування з урахуванням особливостей людської поведінки, інтелекту, уваги, пам'яті, професійної приналежності тощо. Розглянемо проведення онлайн-опитувань у практиці поліціювання. Ми вважаємо, що опитування поліціантів через онлайн-платформи повинно бути побудоване на принципах надійної методології, що своєю чергою забезпечить високу якість результатів дослідження та вірогідність висновків. Так, А. Hagsand вважає, що у кожному методичному інструменті є свої позитивні й негативні сторони, тому й онлайн-опитування не є винятком. Авторка підкреслює, що психологічне дослідження повинно бути детально зосереджено на важливості вибору під час опитувань щодо філософії дослідження та методологічного підходу, когнітивних аспектів методології опитування, елементів анкети, форматів відповідей, програмного забезпечення, набору учасників та збору даних. Науковиця здійснила

онлайн-опитування серед поліціантів й дійшла висновків, що перед проведенням будь-яких досліджень в царині юридичної психології, потрібно бути не лише висококваліфікованим науковцем, а й компетентною людиною в даній галузі [2]. Компетентність є найважливішою характеристикою дослідника, який повинен бути готовим до професійної діяльності, щоб самостійно, відповідально та ефективно виконувати свої дослідницькі функції.

Ефективність поліцейської служби є важливим показником розвитку країни, у процесі дотримання міжнародних практик поліціювання, що саме по собі є важливим інструментом для формування ключових компетентностей, які є значущими для суспільства. Вдале проведення психологічних досліджень сприятиме не лише розвитку особистості поліціантів, а й процвітанню суспільства в цілому, шляхом забезпечення кваліфікованої та плідної діяльності. Сьогодні доволі легко можна отримати доступ до Інтернету та соціальних мереж, що надає можливості радикально розширити вже відомі методи дослідження та посилити надійність отриманих результатів через веб-дослідження. Одним із найвідоміших та доступних інструментів такого типу стали Google Forms. Це безплатне програмне забезпечення, котре призначене для створення та проведення веб-опитувань. Кожен дослідник має змогу створити власну психологічну анкету чи взяти вже відомі. Після створення онлайн-опитувальника автору надається унікальне посилання, яке він може поширити через електронний лист чи інші Інтернет-мережі. Google Forms також забезпечує дослідників аналітичними висновками та графіками, які можуть бути залучені в інтерпретації результатів та формулюванні висновків. Важливою особливістю Google Forms є те, що результати опитування зручно збираються та аналізуються без використання спеціального функціонала. Їх також можна завантажити у файл або експортувати в електронну таблицю Документів Google. З недоліків, варто вказати, що у Google Forms відсутні деякі важливі функції, які відіграють важливу роль у психологічних дослідженнях. Наприклад, відсутній аналіз кількості часу, витраченого на кожну частину опитування, є деякі занепокоєння щодо способу зберігання отриманих даних. Ключовим недоліком веб-досліджень є специфіка взаємодії між технологіями та людськими факторами, такими як тип пристрою та особистість користувача. У нещодавньому мета-аналізі закордонних дослідників йдеться, що рівень відповідей у веб-опитуваннях нижчий, ніж в інших режимах опитування, приблизно на 12%. Очікувана довжина веб-анкет є, звичайно, головним фактором у прийнятті респондентом рішення щодо участі та відповіді [1]. Google Forms дозволяє: скласти анкету доступну для респондентів, її можна редагувати, питання окремо відкривати і проаналізувати; вставити на сторінку сайту, поширити через мобільні мережі, де її мають змогу заповнити потенційні респонденти.

Отже, актуалізація проблеми психологічних досліджень серед особового складу поліції є надзвичайно важливим завданням в даний непростий час. Обставини сьогодення висувають нові вимоги до особистості поліцейських, вимагає своєчасного вивчення й оцінки соціально-психологічного стану поліціантів, професійних компетенцій, мотиваційних чинників, ресурсної бази та ін. На думку А. Якіменко, що якість й ефективність діяльності не можливі без моніторингу психологічних факторів фахівця, знання яких сприятиме розвитку творчих і безпечних умов життєдіяльності. Автор переконаний, що опитування та тестування за допомогою служб Google є

інноваційним інструментом, який цілком може задовольнити дослідників у проведенні досліджень, навіть у важких умовах. Дослідник зазначає, що Google Forms допомагають науковцям контролювати, збирати, узагальнювати та аналізувати інформацію шляхом анкетування (опитування), а також переглядати електронні таблиці та візуалізувати результати опитування у вигляді графіків і діаграм для подальшого аналізу [4].

Проведення психологічних досліджень серед поліцейських доволі складний процес, який повинен визначати суть дослідження, зміст, мету і ключові компоненти. Психологічне дослідження – це багатоаспектна категорія за своєю сутністю, яка охоплює різні аспекти (філософські, педагогічні, психологічні, соціальні, економічні та ін.). Таким чином, під психологічним дослідженням розуміється нормативний рівень, який сприяє досягненню визначених цілей і завдань дослідження, набір показників, що характеризують різні аспекти професійної діяльності поліції (зміст, форми, методи тощо). Контроль та моніторинг якості діяльності та особистості поліцейських є необхідною процедурою з метою коригування різних заходів розвитку, а також виступає важливим практичним завданням при моніторингу, котрий спрямований на систематичний збір, обробку, зберігання та поширення інформації про психологічний стан поліцейських; з метою прогнозування й обґрунтування об'єктивної динаміки, а також розробки науково обґрунтованих рекомендацій. Психологічне дослідження у практиці поліціювання забезпечує цілеспрямована та спеціально організована система безперервних (регулярних і планових) спостережень (досліджень), вимірювання, оцінки, аналізу даних про різні аспекти професійної діяльності поліцейських, а отже, прогнозування, розвиток науково обґрунтованих рекомендацій щодо своєчасного психологічного втручання.

Таким чином, психологічні дослідження через Google Forms дозволили психологам досліджувати нові теми та проводити дослідження з раніше неможливими варіантами, щоб охопити великі різноманітні вибірки поліцейських з урахуванням їх особистісних характеристик. Водночас технологічні чинники в практиці поліціювання стали більш домінантними у способах проведення психологічних досліджень, що надає доступ до розширення психологічної практики в даній службі, а Google Forms робить зручним інструментом для формування форм зворотного зв'язку, тестів та опитувань з метою організації проведення психологічного дослідження.

Список використаних джерел

1. Daikeler J., Bosnjak M., Lozar Manfreda K. Web versus other survey modes: An updated and extended meta-analysis comparing response rates. *Journal of Survey Statistics and Methodology*. 2020. №8(3). P. 513–539.
2. Hagsand A.V. Researching police behavior and perceptions using online survey methodology: on suspects of crimes. In *Sage Research Methods: Doing Research Online*. SAGE Publications, Ltd., 2022. 135 p.
3. Krantz J., Reips U.-D. The state of web-based research: A survey and call for inclusion in curricula. *Behavior Research Methods*. 2017. №49(5). P. 1621–1629.
4. Yakimenko A.V. Google Drive service as an innovative means of cloud technologies. *Young Scientist*. 2018. №5.3(57.3). P. 79–83.